Zbirka odločb sodne prakse

SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 5. marca 2015*

„Predhodno odločanje — Avtorska pravica in sorodne pravice — Direktiva 2001/29/ES — Člena 5(2)(b) in 6 — Pravica reproduciranja — Izjema — Kopiranje za zasebno uporabo — Kopije, izdelane s pomnilniško kartico za mobilne telefone — Pravično nadomestilo — Pristojbina na nosilce — Enako obravnavanje — Vračilo pristojbine — Minimalna škoda“

V zadevi C-463/12,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 267 PDEU, ki ga je vložilo Østre Landsret (Danska) z odločbo z dne 10. oktobra 2012, ki je prispela na Sodišče 16. oktobra 2012, v postopku

Copydan Båndkopi

proti

Nokia Danmark A/S,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi L. Bay Larsen, predsednik senata, K. Jürimäe, sodnica, J. Malenovský (poročevalec), M. Safjan, sodnika, in A. Prechal, sodnica,

generalni pravobranilec: P. Cruz Villalón,

sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 16. januarja 2014,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

— za Copydan Båndkopi P. Schønning, odvetnik,

— za Nokia Danmark A/S F. Bøggild, odvetnik,

— za francosko vlado D. Colas, F. X. Bréchot in B. Beaupère-Manokha, agenti,

— za italijansko vlado G. Palmieri, agentka, skupaj s S. Varonejem, avvocato dello Stato,

— za nizozemsko vlado M. Noort, M. Bulterman in C. Wissels, agentke,

— za avstrijsko vlado G. Kunnert in A. Posch, agenta,

* Jezik postopka: danščina.

— za finsko vlado J. Leppo, agent,

— za vlado Združenega kraljestva S. Brighouse, agentka, skupaj s S. Malyniczem in J. Holmsom, barristers,

— za Evropsko komisijo J. Samnadda, H. Støvlbæk in J. Szczodrowski, agenti,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalnega pravobranilca na obravnavi 18. junija 2014

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na razlago členov 5(2)(b) in 6 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 17, zvezek 1, str. 230).

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med združenjem Copydan Båndkopi (v nadaljevanju: Copydan) in družbo Nokia Danmark A/S (v nadaljevanju: Nokia) zaradi plačila pristojbine, namenjene financiranju pravičnega nadomestila za izjeme od pravice reproduciranja iz člena 5(2)(b) navedene direktive (v nadaljevanju: pristojbina za kopije v zasebne namene).

Pravni okvir

Pravo Unije

3 V uvodnih izjavah 9, 10, 31, 32, 35, 38 in 39 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. […]

(10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado, prav tako pa tudi producenti, da lahko to delo financirajo. […]

[…]

(31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. […]

(32) Ta direktiva določa izčrpno naštete izjeme in omejitve pravice reproduciranja ter pravice priobčenja javnosti. Nekatere izjeme ali omejitve se nanašajo le na pravico reproduciranja, kjer je to primerno. Ta seznam ustrezno upošteva različne pravne tradicije v državah članicah, hkrati pa je njegov cilj zagotoviti delujoč notranji trg. Države članice naj koherentno uporabljajo te izjeme in omejitve, kar bomo ocenjevali ob pregledu izvedbenih predpisov v prihodnosti.

[…]

(35) V določenih primerih izjem ali omejitev naj imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, ki jim bo ustrezno nadomestilo uporabo njihovih varovanih del ali predmetov sorodnih pravic. Pri določanju oblike, podrobne ureditve in možne ravni takšnega pravičnega nadomestila naj se upoštevajo posebne okoliščine vsakega primera. Pri ocenjevanju teh okoliščin bi lahko bil koristen kriterij potencialna škoda, ki jo zadevno dejanje povzroči imetnikom pravic. V primerih, ko so imetniki pravic že prejeli plačilo v kaki drugi obliki, na primer kot del licenčnine, jim ne pripada nobeno posebno ali ločeno plačilo. Stopnja pravičnega nadomestila naj polno upošteva stopnjo uporabe tehničnih zaščitnih ukrepov, ki jih predvideva ta direktiva. V določenih situacijah, ko je škoda imetnika pravic minimalna, plačilo ni potrebno.

[…]

(38) Državam članicam je treba omogočiti, da predvidijo izjemo ali omejitev pravice reproduciranja za določene tipe reprodukcije avdio, vizualnega in avdiovizualnega gradiva za privatno uporabo, kar spremlja pravično nadomestilo. To lahko zajema uvedbo ali nadaljevanje sistemov nadomestil, ki bodo nadomestile škodo, povzročeno imetnikom pravic. […]

(39) Ob uporabi izjem ali omejitev privatnega razmnoževanja naj države članice ustrezno upoštevajo tehnološki in gospodarski razvoj, še posebej v zvezi z digitalnim privatnim razmnoževanjem in sistemi nadomestil, kadar so na voljo dejanski ukrepi tehnične zaščite. Takšne izjeme ali omejitve naj ne ovirajo uporabe tehničnih ukrepov ali njihovega izvrševanja proti izognitvi.“

4 Člen 2 navedene direktive določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali deloma:

(a) avtorjem za njihova dela;

[…]“

5 Člen 5(2) in (5) iste direktive določa:

„2. Države članice lahko predvidijo izjeme in omejitve pravice reproduciranja iz člena 2 v naslednjih primerih:

(a) v zvezi z reprodukcijami na papirju ali podobnem mediju, ki se pridobijo z uporabo kater koli fotografske tehnike ali na kak drug način s podobnim učinkom, z izjemo grafičnih izdaj glasbenega dela, ob pogoju, da imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo;

(b) v zvezi z reprodukcijami v katerem koli mediju, ki jih izdela fizična oseba za privatno uporabo in v namene, ki niso niti posredno niti neposredno komercialni, ob pogoju, da imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo, pri katerem se upošteva uporaba ali neuporaba tehničnih ukrepov po členu 6 na zadevnem delu ali predmetu;

[…]

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

6 Člen 6(1) in (3) Direktive 2001/29/EU določa:

„1. Države članice predvidijo ustrezno pravno varstvo proti izognitvi katerim koli tehničnim ukrepom, ki jih zadevna oseba izvaja v vednosti, da si prizadeva za ta cilj, oziroma ob verjetnosti, da ve, da si prizadeva za ta cilj.

[…]

3. Za namene te direktive izraz ‚tehnični ukrepi' pomeni vsakršno tehnologijo, napravo ali komponento, ki je ob običajnem obratovanju namenjena preprečevanju ali oviranju dejanj v zvezi z deli in predmeti sorodnih pravic, ki jih ni dovolil imetnik pravic avtorske ali katere koli sorodne pravice, predvidene v zakonu […]. Tehnični ukrepi se štejejo za ‚dejanske', kadar uporabo varovanega dela ali predmeta sorodnih pravic nadzorujejo imetniki pravic z uporabo nadzorovanega dostopa ali zaščitnega postopka, na primer šifriranja, kodiranja ali druge transformacije dela oziroma predmeta sorodnih pravic ali mehanizma za nadzor razmnoževanja, ki doseže cilj zaščite."

Dansko pravo

7 Člen 12(1) in (3) zakona o avtorskih pravicah (ophavsretsloven), kakor je bil konsolidiran z zakonom št. 202 z dne 27. februarja 2010 (v nadaljevanju: zakon o avtorskih pravicah), določa:

„1. Vsak ima pravico, da si za zasebno uporabo naredi ali si da izdelati po en primerek del, ki so bila javno objavljena, če to ni storjeno v komercialne namene.

[…]

3. [N]a podlagi izposojenega primerka ni dovoljeno izdelovati primerkov v digitalni obliki brez dovoljenja avtorja."

8 Člen 39(1) in (2) tega zakona določa:

„1. Kdor za komercialne namene izdeluje ali uvaža glasbene ali video nosilce ali druge naprave, na katere se lahko posname zvok ali slika, mora plačati nadomestilo avtorjem dela, navedenega v odstavku 2.

2. Nadomestilo se plačuje za nosilce ipd., ki se izposodijo za izdelavo primerkov za privatno uporabo […]"

9 Člen 40(2) in (3) zakona o avtorskih pravicah določa:

„2. V letu 2006 je nadomestilo za […] pomnilniške kartice 4,28 DKK na enoto.

3. Nadomestilo, določeno v odstavkih 1 in 2, se od leta 2007 dalje posodablja letno po stopnji prilagoditve (glej zakon o prilagoditvah stopenj)."

10 Člen 75c(1) istega zakona določa:

„Brez dovoljenja imetnika pravic se nihče ne sme izogniti dejanskim tehničnim ukrepom."

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

11 Združenje Copydan je upravno združenje za avtorske pravice, ki zastopa imetnike takih pravic iz avdio- in videoprodukcije. Ima dovoljenje Kulturministeriet (ministrstvo za kulturo), da za uporabo teh produkcij zbira pristojbine, z njimi upravlja in jih distribuira imetnikom teh pravic.

12 Družba Nokia je dobavitelj mobilnih telefonov na Danskem. Te proizvode prodaja poslovnim strankam, ki jih nato naprej prodajajo zasebnim kot drugim poslovnim strankam. Vsi mobilni telefoni imajo notranji pomnilnik. Nekateri modeli telefonov imajo poleg kartice SIM še dodatno pomnilniško kartico. Če ima uporabnik v mobilnem telefonu pomnilniško kartico, lahko na njej shrani podatke, kot so telefonske številke, stiki ali fotografije, ki jih je zabeležil oziroma posnel s telefonom. Na kartici so lahko shranjene tudi datoteke z glasbo, filmi in drugimi varovanimi deli. Take datoteke je mogoče prenesti s spleta ali presneti z DVD-jev, CD-jev, MP3-predvajalnikov ali uporabniških računalnikov.

13 Stranki v postopku v glavni stvari se strinjata, da če uporabnik shrani gradivo, varovano z avtorsko pravico, na mobilni telefon, ki ima oboje, notranji pomnilnik in pomnilniško kartico, se bo to gradivo običajno shranilo na pomnilniško kartico mobilnega telefona. Če pa uporabnik spremeni nastavitve telefona, lahko to gradivo shrani tudi v notranji pomnilnik.

14 Združenje Copydan je menilo, da morajo biti v shemi pravičnega nadomestila, ki ga določa zakon o avtorskih pravicah (v nadaljevanju: pravično nadomestilo), zajete vse vrste pomnilniških kartic za mobilne telefone, razen tistih, ki imajo posebej majhno podatkovno zmogljivost. Na podlagi tega je združenje Copydan proti družbi Nokia vložilo tožbo, s katero je predlagalo, naj se zadnjenavedeni naloži plačilo pristojbine za kopije v zasebne namene zaradi uvoza pomnilniških kartic med letoma 2004 in 2009.

15 Družba Nokia je trdila, da obveznosti take pristojbine ni, če je kopiranje nezakonito, in prav tako ne, če je imetnik avtorske pravice dal dovoljenje za uporabo kopij, ki na primer sledi prenosu varovanih del s strani spletne trgovine. Torej naj bi shema pravičnega nadomestila veljala le za zakonite reprodukcije za zasebno uporabo, za katere imetnik pravic ni dal dovoljenja. Pomnilniške kartice za mobilne telefone pa naj bi le redko vsebovale take kopije, tako da naj bi od teh kopij ne bilo mogoče zahtevati pristojbine.

16 V teh okoliščinah je Østre Landsret prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je z [Direktivo 2001/29] skladno dejstvo, da je z zakonodajo držav članic zagotovljeno nadomestilo imetnikom pravic za reprodukcije, narejene z uporabo teh virov:

a) datoteke, katerih uporabo so dovolili imetniki pravic in so jo plačale stranke (na primer dovoljena vsebina iz spletnih trgovin);

b) datoteke, katerih uporabo so dovolili imetniki pravic, stranke pa zanjo niso plačale (dovoljena vsebina, na primer, v povezavi z akcijo trženja);

c) uporabnikovi DVD, CD, MP3-predvajalnik, računalnik ipd., pri katerih dejanski tehnični ukrepi niso bili uporabljeni;

d) uporabnikovi DVD, CD, MP3-predvajalnik, računalnik ipd., pri katerih so dejanski tehnični ukrepi bili uporabljeni;

e) DVD, CD, MP3-predvajalnik, računalnik ali druga naprava tretje osebe;

f) dela, nezakonito prenesena s spleta ali drugih virov;

g) datoteke, zakonito prenesene iz drugih virov, na primer s spleta (iz zakonitih virov, brez dovoljenja)?

2. Kako je treba upoštevati dejanske tehnične ukrepe (člen 6 direktive [2001/29]) v zakonodaji držav članic o pravičnem nadomestilu […]?

3. Kaj se šteje za ‚določene situacije, ko je [povzročena] škoda imetnika pravic minimalna' iz uvodne izjave 35 Direktive 2001/29 pri izračunu [pravičnega nadomestila] za zasebno reproduciranje (člen 5(2)(b) Direktive), ki so vzrok za to, da zakonodaja držav članic, ki določa nadomestilo za imetnike pravic za tako kopiranje za zasebno rabo (glej v zvezi s tem anketo, navedeno v delu 2 [predloga za sprejetje predhodne odločbe]), ni združljiva z Direktivo [2001/29]?

4. a) Če primarna ali najpomembnejša funkcija pomnilniških kartic v mobilnih telefonih ni zasebno kopiranje, ali je z Direktivo [2001/29] združljivo, da zakonodaja držav članic zagotavlja nadomestilo za imetnike pravic od kopiranja na pomnilniške kartice v mobilnih telefonih?

b) Če je zasebno kopiranje ena od več primarnih ali najpomembnejših funkcij pomnilniških kartic v mobilnih telefonih, ali je z Direktivo [2001/29] združljivo, da zakonodaja držav članic zagotavlja nadomestilo za imetnike pravic od kopiranja na pomnilniške kartice v mobilnih telefonih?

5. Ali je s pojmom ‚pravično ravnotežje' iz uvodne izjave 31 Direktive [2001/29] in z enotno razlago pojma ‚pravično nadomestilo' iz njenega člena 5(2)(b), ki mora temeljiti na ‚škodi', združljivo, da zakonodaja držav članic določa, da se plačuje nadomestilo za pomnilniške kartice, ne pa za notranji pomnilnik na primer MP3-predvajalnikov ali iPodov, ki so zasnovani in se primarno uporabljajo za shranjevanje kopij za zasebno rabo?

6. a) Ali Direktiva [2001/29] prepoveduje, da se v zakonodaji držav članic določi pobiranje pristojbine za kopije v zasebne namene od proizvajalca in/ali uvoznika, ki prodaja pomnilniške kartice poslovnim strankam, ki pomnilniške kartice prodajajo naprej tako zasebnim kot poslovnim strankam, ne da bi ti proizvajalci in/ali uvozniki vedeli, ali so bile prodane zasebnim ali poslovnim strankam?

b) Ali na odgovor na točko (a) šestega vprašanja vpliva, ali določbe v zakonodaji držav članic zagotavljajo, da proizvajalcem, uvoznikom in/ali distributerjem ni treba plačati nadomestila za pomnilniške kartice, ki se uporabljajo za poslovne namene; ali proizvajalci, uvozniki in/ali distributerji, če je bilo nadomestilo vseeno plačano, lahko nadomestilo za pomnilniške kartice dobijo povrnjeno, če se uporabljajo v poslovne namene, in ali lahko proizvajalci, uvozniki in/ali distributerji pomnilniške kartice brez plačila nadomestila prodajajo drugim podjetjem, registriranim pri združenju, ki upravlja pristojbine?

c) Ali na odgovor na točki (a) in (b) šestega vprašanja vpliva:

i) ali določbe v zakonodaji držav članic zagotavljajo, da proizvajalcem, uvoznikom in/ali distributerjem ni treba plačati nadomestila za pomnilniške kartice, ki se uporabljajo v poslovne namene, [če se] pojem ‚poslovni nameni' razlaga tako, da podeljuje pravico do odbitka, ki se uporablja samo za podjetja, ki jih je odobrilo združenje Copydan, druge poslovne stranke, ki jih združenje Copydan ne odobri, pa morajo plačati nadomestilo za pomnilniške kartice, ki se uporabljajo v poslovne namene;

ii) ali določbe v zakonodaji držav članic zagotavljajo, da se lahko proizvajalcem, uvoznikom in/ali distributerjem, ki so (teoretično) plačali nadomestilo, to nadomestilo za pomnilniške kartice povrne, če se te uporabljajo v poslovne namene, [v situaciji,

v kateri] lahko dejansko dobi nadomestilo povrnjeno le kupec pomnilniške kartice in [v kateri] mora kupec pomnilniške kartice združenju Copydan predložiti vlogo za povrnitev nadomestila;

iii) ali določbe v zakonodaji držav članic zagotavljajo, da lahko proizvajalci, uvozniki in/ali distributerji pomnilniške kartice prodajajo drugim podjetjem, registriranim pri združenju, ki upravlja pristojbine, [v situaciji, v kateri] je Copydan združenje, ki upravlja pristojbine, in registrirana podjetja ne vedo, ali so bile pomnilniške kartice prodane zasebnim ali poslovnim strankam?“

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodna ugotovitev

17 Nekatera vprašanja predložitvenega sodišča člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 izrecno ne navajajo, druga pa ga omenjajo. Vendar je iz predložitvene odločbe jasno razvidno, da je treba celoto postavljenih vprašanj razumeti, kot da se nanašajo na omenjeno določbo, zato bo Sodišče ta vprašanja preučilo z vidika te določbe.

Četrto vprašanje

18 S četrtim vprašanjem, ki ga je treba preučiti najprej, predložitveno sodišče sprašuje, ali člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo od večnamenskih nosilcev, kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone, ne glede na to, ali je njihova primarna funkcija kopiranje za zasebno uporabo ali ne.

19 V zvezi s tem je treba spomniti, da morajo države članice, če se odločijo, da bodo uvedle izjemo od pravice reproduciranja kopij v zasebne namene, določeno v členu 5(2)(b) Direktive 2001/29 (v nadaljevanju: izjema za kopije v zasebne namene), zlasti določiti, na podlagi te odločbe, plačilo pravičnega nadomestila v korist imetnikov izključne pravice reproduciranja (sodbi Padawan, C-467/08, EU:C:2010:620, točka 30, in Amazon.com International Sales in drugi, C-521/11, EU:C:2013:515, točka 19).

20 Ker v določbah iste direktive poleg tega niso navedeni različni elementi sheme pravičnega nadomestila, imajo države članice v tem okviru široko polje proste presoje. Med drugim države članice tudi določijo, kdo mora to nadomestilo plačati ter obliko, podrobnosti in višino tega nadomestila (glej v tem smislu sodbi Stichting de Thuiskopie, C-462/09, EU:C:2011:397, točka 23, in Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 20).

21 Vendar morajo biti pravično nadomestilo in s tem shema, na kateri temelji, ter njegova višina povezani s škodo, ki je bila imetnikom pravic povzročena z izdelavo kopij v zasebne namene (glej v tem smislu sodbo Padawan, EU:C:2010:620, točki 40 in 42).

22 Glede na to, da zadevnemu imetniku pravic povzroči škodo oseba, ki za svojo zasebno uporabo reproducira delo, ne da bi tega imetnika prej prosila za dovoljenje, je načeloma ta oseba dolžna to škodo nadomestiti, in sicer tako, da financira navedeno nadomestilo, ki bo izplačano temu imetniku (glej v tem smislu sodbi Padawan, EU:C:2010:620, točka 45, in Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 23).

23 Sodišče je kljub temu priznalo, da imajo države članice – ob upoštevanju praktičnih težav pri identifikaciji zasebnih uporabnikov in pri nalaganju obveznosti povrnitve škode, ki so jo povzročili imetnikom izključnih pravic reproduciranja – možnost, da za financiranje pravičnega nadomestila

uvedejo pristojbino za kopije v zasebne namene, ki se ne naloži zadevnim zasebnim strankam, temveč tistim, ki imajo opremo, aparate in nosilce za digitalno reproduciranje in ki te torej pravno ali dejansko dajejo na voljo zasebnim strankam ali zanje opravijo storitev reproduciranja. V takem sistemu morajo osebe, ki imajo navedeno opremo, aparate in nosilce za reproduciranje, plačati pristojbino za kopije v zasebne namene (sodbi Padawan, EU:C:2010:620, točka 46, in Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 24).

24 V zvezi s tem ni treba dokazati, da so fizične osebe s tako opremo, aparati in nosilci kopije v zasebne namene dejansko izdelale. Za te osebe se namreč zakonsko domneva, da so v celoti izkoristile opremo, aparate in nosilce, ki so jim bili na voljo, torej se zanje šteje, da so popolnoma izkoristile njihovo funkcijo, vključno s funkcijo razmnoževanja (glej v tem smislu sodbo Padawan, EU:C:2010:620, točki 54 in 55).

25 Kadar so torej oprema, aparati in nosilci za razmnoževanje dani na voljo fizičnim osebam kot zasebnim uporabnikom, že možnost, da izdelajo kopije, zadostuje za uporabo pristojbine za kopije v zasebne namene (glej v tem smislu sodbo Padawan, EU:C:2010:620, točka 56).

26 Iz te sodne prakse Sodišča torej izhaja, da načeloma ni pomembno, niti ali so nosilci eno- ali večnamenski niti ali je funkcija razmnoževanja glede na druge funkcije v nekaterih primerih sekundarnega pomena, saj se za končne uporabnike domneva, da izkoristijo vse razpoložljive funkcije teh nosilcev.

27 Vendar pa lahko večnamenskost in sekundarni pomen funkcije, povezane z razmnoževanjem, vplivata na znesek pravičnega nadomestila. Predvsem morajo pristojni organi ta znesek, ob upoštevanju premislekov iz točke 21 te sodbe, načeloma določiti glede na relativen pomen zmogljivosti nosilca za reproduciranje del za zasebno uporabo.

28 Če se izkaže, da v praksi uporabniki nosilcev te funkcije malodane ne uporabljajo, razpoložljivost te funkcije v skladu z uvodno izjavo 35 Direktive 2001/29 torej ni podlaga za nastanek obveznosti plačila, saj se škoda, povzročena imetnikom pravic, v tem primeru šteje za minimalno.

29 Glede na vse navedene preudarke je treba na četrto vprašanje odgovoriti, da člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo od večnamenskih nosilcev, kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone, ne glede na to, ali je njihova primarna funkcija kopiranje za zasebno uporabo ali ne, pod pogojem, da ena od funkcij navedenih nosilcev, četudi sekundarna, njihovim imetnikom omogoča, da se uporabljajo v ta namen. Primarnost ali sekundarnost te funkcije in relativni pomen zmogljivosti nosilca za reproduciranje pa lahko vplivata na znesek dolgovanega pravičnega nadomestila. Kadar se škoda, povzročena imetnikom pravic, lahko šteje za minimalno, razpoložljivost navedene funkcije ni podlaga za nastanek obveznosti plačila tega nadomestila.

Peto vprašanje

30 S petim vprašanjem, ki ga je treba preučiti kot drugo po vrsti, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki pristojbino za kopije v zasebne namene določa za dobavo nosilcev, ki se lahko uporabijo za reproduciranje za zasebno uporabo, kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone, ne določa pa te pristojbine za dobavo glavnih delov, namenjenih shranjevanju kopij za zasebno rabo, kot so notranji pomnilniki MP3-predvajalnikov.

31 V zvezi s tem je treba poudariti, da se izjeme iz člena 5 Direktive 2001/29 uporablja ob spoštovanju načela enakega obravnavanja, ki je splošno načelo prava Unije, urejeno v členu 20 Listine temeljnih pravic Evropske unije (glej v zvezi z zadnjim vidikom sodbo Glatzel, C-356/12, EU:C:2014:350, točka 43).

32 V skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča načelo enakega obravnavanja zahteva, naj se primerljivi položaji ne obravnavajo različno in naj se različni položaji ne obravnavajo enako, razen če je tako obravnavanje objektivno utemeljeno (glej zlasti sodbi Soukupová, C-401/11, EU:C:2013:223, točka 29, in Sky Italia, C-234/12, EU:C:2013:496, točka 15).

33 Države članice torej ne morejo določiti podrobnosti pravičnega nadomestila, ki bi vnesle neupravičeno neenako obravnavanje različnih kategorij gospodarskih subjektov, ki tržijo podobno blago, zajeto z izjemo za kopije v zasebne namene, ali različnih kategorij uporabnikov varovanih predmetov.

34 V postopku v glavni stvari ni sporno, da nacionalna zakonodaja povzroči razlikovanje med, na eni strani, nosilci, ki jih je mogoče odstraniti iz naprav s funkcijo digitalnega razmnoževanja, in na drugi strani, nosilci, ki jih iz takih naprav ni mogoče odstraniti. Za dobavo teh nosilcev namreč določa pristojbino za kopije v zasebne namene, za dobavo teh sestavnih delov pa ne.

35 V zvezi s tem je treba poudariti, da se večnamenski nosilci – kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone na eni strani in vgrajeni sestavni deli, kot so notranji pomnilniki MP3-predvajalnikov, na drugi strani – lahko uporabijo za razmnoževanje varovanih del za zasebno uporabo in tako imetnikom avtorskih pravic povzročijo škodo.

36 Ta analiza prav tako velja za pomnilniške kartice za mobilne telefone in za notranje pomnilnike teh telefonov. Čeprav imajo, kot izhaja iz točke 13 te sodbe, notranji pomnilniki v isti telefonski napravi enako funkcijo razmnoževanja, kot jo imajo pomnilniške kartice, iz spisa, s katerim razpolaga Sodišče, ni razvidno, da zanje velja pristojbina za kopije v zasebne namene.

37 Predložitveno sodišče pa mora preučiti, ali v danem primeru obstajajo druge okoliščine, na podlagi katerih bi bilo mogoče ugotoviti, da ti sestavni deli – kljub dejstvu, da imajo upoštevni vgrajeni deli enako funkcijo pri razmnoževanju kot pomnilniške kartice za mobilne telefone – z vidika zahtev v zvezi s pravičnim nadomestilom niso primerljivi.

38 Predložitveno sodišče bi v zvezi s tem med drugim lahko preučilo morebiten vpliv dejstva, da so navedeni sestavni deli neločljivi od naprav, v katere so vgrajeni, medtem ko so nosilci, ki so prav tako namenjeni razmnoževanju, kot so pomnilniške kartice, od takih naprav ločljivi, kar je lastnost, ki bi lahko olajšala dodatno reproduciranje istih del na drugih nosilcih.

39 Če bi predložitveno sodišče ugotovilo, da so navedeni sestavni deli in nosilci primerljivi z vidika zahtev v zvezi s pravičnim nadomestilom, bi moralo nato preučiti, ali je različno obravnavanje v nacionalnem sistemu pravičnega nadomestila upravičeno.

40 To različno obravnavanje bi lahko bilo med drugim upravičeno, če za vgrajene sestavne dele, ki se lahko uporabijo za razmnoževanje, in v nasprotju z ločljivimi nosilci v postopku v glavni stvari imetniki pravic dobijo pravično nadomestilo v drugi obliki.

41 Glede na vse preudarke je treba na peto vprašanje odgovoriti, da člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pristojbino za kopije v zasebne namene za dobavo nosilcev, ki se lahko uporabijo za reproduciranje za zasebno uporabo, kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone, ne določa pa te pristojbine za dobavo glavnih sestavnih delov, namenjenih shranjevanju kopij za zasebno rabo, kot so notranji pomnilniki MP3-predvajalnikov, če te različne kategorije nosilcev in sestavnih delov niso primerljive ali če je njihovo različno obravnavanje upravičeno, o čemer presodi predložitveno sodišče.

Šesto vprašanje

42 S šestim vprašanjem, ki ga je treba preučiti kot tretje po vrsti, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagati tako, da nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki plačilo pristojbine za kopije v zasebne namene nalaga proizvajalcem in uvoznikom, ki prodajajo pomnilniške kartice za mobilne telefone poslovnim strankam in pri tem vedo, da bodo te stranke navedene kartice prodale naprej, ne vedo pa, ali bodo končni kupci zasebne ali poslovne stranke. Poleg tega predložitveno sodišče sprašuje, ali na odgovor na to vprašanje vplivata okoliščini:

— da so ti proizvajalci ali uvozniki oproščeni plačila navedene pristojbine, če prodajajo pomnilniške kartice poslovnim strankam, registriranim pri združenju, ki upravlja pristojbine, in

— da proizvajalci ali uvozniki lahko uveljavljajo vračilo iste pristojbine, če se pomnilniške kartice uporabljajo v poslovne namene, glede na to, da se lahko v praksi le končnemu kupcu take pomnilniške kartice vrne pristojbina za kopije v zasebne namene, pod pogojem, da vloži zahtevo pri združenju, ki upravlja pristojbine.

43 Kot je bilo opozorjeno v točki 23 te sodbe, imajo države članice možnost, da za financiranje pravičnega nadomestila uvedejo pristojbino za kopije v zasebne namene, ki se ne naloži zadevnim zasebnim strankam, temveč tistim, ki imajo opremo, aparate in nosilce za digitalno reproduciranje in ki te torej pravno ali dejansko dajejo na voljo zasebnikom ali zanje opravijo storitev reproduciranja.

44 Iz sodne prakse Sodišča tudi izhaja, da lahko države članice v določenih pogojih brez razlikovanja uporabljajo pristojbino za kopije v zasebne namene glede nosilcev podatkov, ki so primerni za reproduciranje, tudi če njihova končna uporaba ne spada v primer iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29 (glej v tem smislu sodbo Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 31).

45 Sistem, ki uveljavlja tako pristojbino, je skladen z navedeno določbo le, če ga je mogoče utemeljiti s praktičnimi težavami in če imajo zavezanci pravico do vračila te pristojbine, če ta ni dolgovana (glej v tem smislu sodbo Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 31).

46 V zvezi s tem je sistem pristojbin za kopije v zasebne namene lahko med drugim utemeljen z nujnostjo po odpravi nezmožnosti opredeliti končne uporabnike ali praktičnih težav v zvezi s to opredelitvijo ali drugih podobnih težav (glej v tem smislu sodbo Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točki 31 in 34).

47 Iz sodne prakse Sodišča pa izhaja, da uporaba te pristojbine v nobenem primeru ne velja za opremo, aparate in nosilce za reproduciranje za osebe, ki niso fizične, oziroma za namen, ki očitno ni zasebno razmnoževanje (glej v tem smislu sodbi Padawan, EU:C:2010:620, točka 52, in Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 28).

48 Dalje, pravica do vračila iste pristojbine mora biti učinkovita in ne sme preveč oteževati vračila plačane pristojbine v primerih, za katere ne velja člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 (glej v tem smislu sodbo Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točki 31 in 34).

49 V postopku v glavni stvari je predložitveno sodišče dolžno preučiti, prvič, ali je vzpostavitev sistema, ki določa plačilo pristojbine za kopije v zasebne namene v okviru prodaje pomnilniških kartic za mobilne telefone, upravičena zaradi praktičnih težav, kot so tiste, navedene v točki 46 te sodbe.

50 V zvezi s tem iz preudarkov v točki 47 te sodbe izhaja, da mora biti prodaja navedenih kartic med drugim oproščena navedene pristojbine, če zadevni uvoznik dokaže, da je enake kartice dobavil tudi nefizičnim osebam za namen, ki očitno nima zveze z razmnoževanjem za zasebno uporabo.

51 Poleg tega je treba ugotoviti, da praktične težave, značilne za opredelitev končnih uporabnikov in za pobiranje te pristojbine, ne morejo upravičiti omejitve uporabe take oprostitve le za dobavo pomnilniških kartic za mobilne telefone za poslovne stranke, registrirane pri združenju, ki upravlja pristojbine za kopije v zasebne namene. Taka omejitev bi namreč povzročila različno obravnavanje različnih skupin gospodarskih subjektov, kadar bi se ti, kar zadeva pristojbino za kopije v zasebne namene, znašli v primerljivem položaju, ne glede na to, ali so pri tem združenju registrirani ali ne.

52 Drugič, predložitveno sodišče se mora prepričati, da obseg, učinkovitost, dostopnost, razširjenost in enostavnost uporabe pravice do povračila omogočajo – v odgovor na ugotovljene praktične težave – izravnavo morebitnih neravnovesij, ki nastanejo v sistemu pristojbin za kopije v zasebne namene (glej sodbo Amazon.com International Sales in drugi, EU:C:2013:515, točka 36).

53 V zvezi s tem je treba navesti, da ker sistem pristojbin za kopije v zasebne namene v postopku v glavni stvari zavezancem omogoča, da znesek te pristojbine vključijo v ceno zadevnih mobilnih telefonov, in ker tako strošek te pristojbine nosi končni uporabnik, je načeloma v skladu s pravičnim ravnotežjem med interesi imetnikov avtorske pravice in interesi uporabnikov varovanih del, kot je opredeljeno v uvodni izjavi 31 Direktive 2001/29, da lahko le končni uporabnik takega telefona uveljavlja vračilo navedene pristojbine ter da je za to vračilo potrebna vložitev ustrezne zahteve pri združenju, ki upravlja te pristojbine.

54 Če je ta možnost zagotovljena, ni pomembno, ali proizvajalci oziroma uvozniki zadevnih telefonov, ki so dolžni plačati pristojbino za kopije v zasebne namene, imajo ali ne informacije o tem, ali so končni kupci teh telefonov zasebne ali poslovne stranke.

55 Glede na navedeno je treba na šesto vprašanje odgovoriti, da je treba 5(2)(b) Direktive 2001/29 razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki nalaga plačilo pristojbine za kopije v zasebne namene proizvajalcem oziroma uvoznikom, ki prodajajo pomnilniške kartice poslovnim strankam, pri tem pa vedo, da so te kartice s strani zadnjenavedenih namenjene nadaljnji prodaji, ne vedo pa, ali bodo končni kupci teh kartic zasebne ali poslovne stranke, pod pogojem, da:

— je vzpostavitev takega sistema upravičena s praktičnimi težavami;

— so zavezanci oproščeni plačila navedene pristojbine, če dokažejo, da so pomnilniške kartice za mobilne telefone dobavili tudi nefizičnim osebam za namen, ki očitno nima zveze z razmnoževanjem za zasebno uporabo, pri čemer ta oprostitev ne sme biti omejena le na poslovne stranke, registrirane pri združenju, ki upravlja te pristojbine;

— navedeni sistem določa pravico do vračila pristojbine za kopije v zasebne namene, ki je učinkovita, in vračila plačane pristojbine ne otežuje preveč, to vračilo pa se lahko poravna le končnemu kupcu take pomnilniške kartice, ki je v ta namen pri navedenem združenju vložil zahtevo.

Tretje vprašanje

56 S tretjim vprašanjem, ki ga je treba preučiti kot četrto po vrsti, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, kako je treba razlagati člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 v povezavi z navedbami iz njene uvodne izjave 35, v skladu s katero v določenih situacijah, v katerih je škoda imetnika pravic „minimalna, plačilo ni potrebno“.

57 V zvezi s tem je treba na eni strani navesti, da je Direktiva 2001/29 namenjena usklajevanju le nekaterih vidikov avtorske pravice in sorodnih pravic (sodba Padawan, EU:C:2010:620, točka 35). Na drugi strani je njena splošna sistematika orisana z več njenimi določbami, ki razkrivajo namen

zakonodajalca Evropske unije, da za izvrševanje te direktive podeli državam članicam polje proste presoje, kot je njen člen 5, ki določa vrsto izjem in omejitev, ki jih lahko te države prenesejo v nacionalno pravo.

58 Poleg tega v skladu z uvodno izjavo 35 navedene direktive v nekaterih primerih izjem ali omejitev imetniki pravic prejmejo pravično nadomestilo. V nekaterih drugih primerih, v katerih je škoda imetnikov pravic minimalna, pa plačila takega nadomestila ni mogoče naložiti.

59 Tako kot je državam članicam prepuščeno, ali bodo sprejele katero od izjem iz člena 5(2) Direktive 2001/29 ali ne, imajo te države tudi možnost, kot je potrjena v uvodni izjavi 35, da določijo – v nekaterih primerih, za katere veljajo izjeme, ki so jih prosto določile – oprostitev plačila pravičnega nadomestila, če je škoda imetnika pravic minimalna.

60 Ta sklep v celoti velja za izjemo za kopije v zasebne namene, ki jo določa člen 5(2)(b) te direktive.

61 Iz razlogov, navedenih v predhodnih točkah, je določitev praga, pod katerim se škoda šteje za „minimalno“, v skladu z uvodno izjavo 35 iste direktive prav tako v polju proste presoje držav članic, če je uporaba tega praga skladna z načelom enakega obravnavanja, kot je navedeno v točki 31 te sodbe.

62 Glede na zgoraj navedeno je treba na tretje vprašanje odgovoriti, da je treba člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 v povezavi z njeno uvodno izjavo 35 razlagati tako, da daje državam članicam možnost, da določijo – v nekaterih primerih, za katere velja izjema za kopije v zasebne namene – oprostitev plačila pravičnega nadomestila, če je škoda imetnika pravic v teh primerih minimalna. Določitev praga za tako škodo je v pristojnosti teh držav članic, s tem da mora biti uporaba tega praga skladna z načelom enakega obravnavanja.

Prvo vprašanje, točki (a) in (b)

63 S prvim vprašanjem, točki (a) in (b), predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, kateri so učinki dovoljenja imetnikov pravic za uporabo – med drugim v smislu razmnoževanja za zasebno uporabo – datotek z varovanimi deli glede na zahteve iz člena 5(2)(b) Direktive 2001/29, predvsem glede pravičnega nadomestila.

64 Iz točk 24 in 25 te sodbe je razvidno, da ni nujno dokazati, da uporabniki teh datotek dejansko izdelajo zasebne kopije, ker se za te uporabnike upravičeno domneva, da so v celoti izkoristili te datoteke, ki so jim bile na voljo. Če torej imetnik pravice fizični osebi dovoli uporabo takih datotek tako, da ji jih da na voljo, že možnost, da uporabi te datoteke za reproduciranje varovanih del, upravičuje uporabo pristojbine za kopije v zasebne namene.

65 V skladu s tem je glede vpliva, ki ga ima dovoljenje imetnika pravic za uporabo datotek z varovanimi deli na pravično nadomestilo, Sodišče razsodilo, da če se je država članica na podlagi člena 5(2) Direktive 2001/29 odločila, da bo v okviru materialnega področja uporabe te določbe izključila vsakršno pravico imetnikov pravic, da dovolijo reproduciranje svojih del, je morebitno dovoljenje teh imetnikov pravic po pravu navedene države brez pravnih učinkov. Tako dovoljenje zato nikakor ne vpliva na škodo, ki nastane imetnikom pravic zaradi uvedbe ukrepa, s katerim se posega v zadevno pravico, in torej nikakor ne more vplivati na pravično nadomestilo, ne glede na to, ali je to nadomestilo v skladu z določbo te direktive, ki se uporabi, obvezno ali fakultativno (glej sodbo VG Wort in drugi, od C-457/11 do C-460/11, EU:C:2013:426, točka 37).

66 Glede na to, da v okoliščinah, kot so navedene v predhodni točki te sodbe, navedeno dovoljenje nima pravnih učinkov, ne more biti podlaga za kakršno koli obveznost plačila za razmnoževanje za zasebno uporabo, ki bi jo imel uporabnik zadevnih datotek do imetnika pravic, ki je dovolil njihovo uporabo.

67 Glede na zgornje preudarke je treba na prvo vprašanje, točki (a) in (b), odgovoriti, da je treba Direktivo 2001/29 razlagati tako, da če se je država članica na podlagi člena 5(2) te direktive odločila, da bo v okviru materialnega področja uporabe te določbe izključila vsakršno pravico imetnikov pravic, da dovolijo reproduciranje svojih del za zasebno uporabo, dovoljenje imetnikov za uporabo datotek, ki vsebujejo dela, ne more vplivati na obveznost pravičnega nadomestila za kopije, izdelane v skladu s členom 5(2)(b) te direktive s takimi datotekami, in ne more biti podlaga za kakršno koli obveznost plačila, ki bi jo imel uporabnik zadevnih datotek do tega imetnika.

Prvo vprašanje, točki (c)in (d), ter drugo vprašanje

68 S prvim vprašanjem, točki (c) in (d), ter drugim vprašanjem, ki ju je treba preučiti kot šesti po vrsti, predložitveno sodišče pravzaprav sprašuje, ali izvajanje tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 za medije, uporabljene za razmnoževanje varovanih del, kot so DVD-ji, CD-ji, MP3-predvajalniki ali računalniki, lahko vpliva na pravično nadomestilo, dolgovano za kopije za zasebno uporabo, izdelane s takimi mediji.

69 Sodišče je v zvezi s tem že presodilo, da so tehnični ukrepi, na katere se sklicuje v členu 5(2)(b) navedene direktive, namenjeni omejevanju dejanj, ki jih imetniki pravic niso dovolili, torej zagotavljanju pravilne uporabe te določbe ter tako preprečevanju dejanj, pri katerih se ne bi spoštovali strogi pogoji, ki jih nalaga ta določba (sodbi VG Wort in drugi, EU:C:2013:426, točka 51, in ACI Adam in drugi, C-435/12, EU:C:2014:254, točka 43).

70 Poleg tega, ker so države članice – in ne imetniki pravic – tiste, ki uvedejo izjemo za kopije v zasebne namene in za namene takšnih kopij dovolijo to uporabo del ali drugih varovanih predmetov, je zato država članica, ki je z uvedbo te izjeme dovolila izdelavo kopije v zasebne namene, pristojna za zagotovitev pravilne uporabe navedene izjeme in s tem za omejevanje dejanj, ki jih imetniki pravic niso dovolili (sodbi VG Wort in drugi, EU:C:2013:426, točki 52 in 53, in ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 44).

71 Glede prostovoljnosti uporabe tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 je Sodišče razsodilo, da tudi če taka možnost obstaja, njihova neuporaba ne more povzročiti tega, da ne bi bilo mogoče uveljavljati pravičnega nadomestila (sodba VG Wort in drugi, EU:C:2013:426, točka 57).

72 Lahko pa zadevna država članica določi, da je konkretna višina nadomestila, ki ga je treba plačati imetnikom pravic, odvisna od tega, ali se tovrstni tehnični ukrepi uporabijo, s čimer bi se te imetnike pravic spodbujalo k njihovemu sprejetju ter s tem k prostovoljni in pravilni uporabi izjeme za kopije v zasebne namene (sodba VG Wort in drugi, EU:C:2013:426, točka 58).

73 Zato je treba na prvo vprašanje, točki (c) in (d), ter drugo vprašanje odgovoriti, da izvajanje tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 za medije, uporabljene za razmnoževanje varovanih del, kot so DVD-ji, CD-ji, MP3-predvajalniki ali računalniki, ne more vplivati na pravično nadomestilo, dolgovano za kopije za zasebno uporabo, izdelane s takimi mediji. Lahko pa to izvajanje vpliva na konkretno višino tega nadomestila.

Prvo vprašanje, točka (f)

74 S prvim vprašanjem, točka (f), ki ga je treba preučiti kot sedmo po vrsti, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali Direktiva 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za kopije, izdelane z nezakonitimi viri, in sicer za varovana dela, ki so bila na voljo javnosti brez dovoljenja imetnikov pravic.

75 Sodišče je že razsodilo, da navedena direktiva nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki položaja, v katerem je vir, s katerim se opravi reproduciranje v zasebne namene, zakonit, ne razlikuje od položaja, v katerem je ta vir nezakonit (glej v tem smislu sodbo ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 58).

76 V zvezi s tem je Sodišče ugotovilo, da zahteva po strogi razlagi člena 5(2)(b) iste direktive nasprotuje temu, da bi to določbo razumeli tako, da imetnikom avtorske pravice – poleg te izrecno določene omejitve – nalaga, naj dopuščajo kršitve njihovih pravic, do katerih lahko pride ob izdelavi kopij v zasebne namene (glej v tem smislu sodbo ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 31).

77 Sodišče je poleg tega navedlo, da sistem pristojbine za kopije za zasebne namene, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, ki pri izračunu pravičnega nadomestila, ki ga je treba plačati upravičencem, položaja, v katerem je vir, s katerim se opravi reproduciranje v zasebne namene, zakonit, ne razlikuje od položaja, v katerem je ta vir nezakonit, ne spoštuje pravičnega ravnotežja, ki mora biti med interesi imetnikov avtorske pravice in interesi uporabnikov varovanih del, saj so v takem sistemu vsi uporabniki, ki kupijo takšno opremo, naprave ali nosilce, za katere velja navedena pristojbina, posredno kaznovani (glej v tem smislu sodbo ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točke od 54 do 56).

78 S tem, da nosijo breme pristojbine, ki je določena ne glede na to, ali je vir, s katerim se to reproduciranje opravi, zakonit ali nezakonit, namreč nujno prispevajo k nadomestilu za škodo, povzročeno z reprodukcijami v zasebne namene iz nezakonitega vira, ki niso dovoljene z Direktivo 2001/29, in morajo tako prevzeti dodatni nezanemarljiv strošek za razmnoževanje v zasebne namene, ki je zajeto z izjemo iz člena 5(2)(b) te direktive (glej sodbo ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 56).

79 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje, točka (f), odgovoriti, da Direktiva 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za kopije, izdelane z nezakonitimi viri, in sicer iz varovanih del, ki so bila na voljo javnosti brez dovoljenja imetnikov pravic.

Prvo vprašanje, točka (e)

80 S prvim vprašanjem, točka (e), ki ga je treba preučiti kot osmo po vrsti, predložitveno sodišče pravzaprav sprašuje, ali Direktiva 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo od kopij varovanih del, ki jih je fizična oseba izdelala z medijem, ki pripada tretji osebi.

81 V zvezi s tem je treba navesti, da člen 5(2)(b) navedene direktive navaja tri elemente, ki skupaj določajo njegovo področje uporabe. Gre za predmet reproduciranja, osebo, ki reproducira, in reproduciranje samo.

82 Najprej, glede predmeta reproduciranja je treba opozoriti, da navedena določba določa izjemo od izključne pravice imetnika, da dovoli ali prepove reproduciranje zadevnih del. Ta nujno predpostavlja, da je predmet reproduciranja, ki ga omenja ista določba, varovano delo, in ne ponarejeno ali piratsko (glej v tem smislu sodbo ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 58).

83 Dalje, glede osebe, pooblaščene za izdelavo kopij, člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 določa, da je izključno fizična oseba tista, ki izdela kopije varovanih del za zasebno uporabo in za namen, ki ni niti neposredno niti posredno komercialen.

84 Nazadnje, glede reproduciranja člen 5(2)(b) te direktive določa le nosilce, na katere se lahko varovana dela kopirajo.

85 V zvezi s tem dejansko zadostuje primerjava besedila o izjemi za kopije v zasebne namene z besedilom o izjemi od pravice reproduciranja iz člena 5(2)(a) navedene direktive. Medtem ko zadnja velja za „reprodukcije na papirju ali podobnem mediju“, se izjema od kopije v zasebne namene uporablja za „reprodukcije v katerem koli mediju“.

86 Nasprotno pa besedilo člena 5(2)(b) iste direktive 2001/29 ne določa nobenih lastnosti medijev, s katerimi se izdelajo kopije v zasebne namene. Predvsem ni nikjer omenjen značaj pravnega razmerja, kot je lastninska pravica, ki bi povezovalo fizično osebo, ki izdela kopijo v zasebne namene, in napravo, ki jo ta uporabi.

87 Treba je navesti, da je na eni strani treba izjeme iz navedene določbe razlagati ozko, tako da ni mogoča razlaga zunaj primerov, ki niso izrecno predvideni (glej po analogiji sodbi ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 23, in Melzer, C-228/11, EU:C:2013:305, točka 24).

88 Na drugi strani je namen navedene direktive uskladiti le nekatere vidike avtorske pravice (sodba Padawan, EU:C:2010:620, točka 35). S tem, da v tej direktivi ni navedel značilnosti in posebnosti, omenjenih v točki 86 te sodbe, je zakonodajalec Unije izrazil, da te niso pomembne glede na cilj, ki ga uresničuje s svojim delnim usklajevanjem.

89 Zato vprašanje, ali medij, ki ga uporabi zasebna stranka za izdelavo kopij v zasebne namene, pripada njej ali tretji osebi, ne spada na področje uporabe člena 5(2)(b) Direktive 2001/29.

90 V teh okoliščinah in v nasprotju s tem, kar trdi Komisija, člena 5(2)(b) te direktive ni mogoče razlagati z vidika člena 5(5) iste direktive, ker namen zadnjenavedenega ni niti vplivati na vsebino določb iz člena 5(2) te direktive niti med drugim razširiti obseg izjem in omejitev, ki so v njem določene (glej sodbo ACI Adam in drugi, EU:C:2014:254, točka 26).

91 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje, točka (e), odgovoriti, da Direktiva 2001/29 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za kopije varovanih del, ki jih je fizična oseba izdelala z medijem, ki pripada tretji osebi.

Prvo vprašanje, točka (g)

92 S prvim vprašanjem, točka (g), ki ga je treba preučiti kot deveto po vrsti, predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali Direktiva 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za kopije, ki so bile izdelane z zakonitimi viri „z drugimi sredstvi“, kot je na primer splet.

93 Če predložitveno sodišče Sodišču ne predloži dovolj pravnih in dejanskih elementov, potrebnih za to, da bi zadnjenavedeno lahko koristno odgovorilo na zastavljeno vprašanje, se v skladu z ustaljeno sodno prakso Sodišča to vprašanje zavrže kot nedopustno (glej v tem smislu sodbo Belvedere Costruzioni, C-500/10, EU:C:2012:186, točka 16, in sklep Stefan, C-329/13, EU:C:2014:815, točka 24).

94 V tej zadevi predložitveno sodišče ni podalo dovolj elementov o značaju reproduciranja, ki je predmet zastavljenega vprašanja.

95 Zato Sodišče ne more koristno odgovoriti na točko (g) prvega vprašanja. To vprašanje se zato zavrže kot nedopustno.

Stroški

96 Ker je ta postopek za stranki v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Člen 5(2)(b) 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa izjemo od pravice reproduciranja za kopije v zasebne namene iz večnamenskih nosilcev, kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone, ne glede na to, ali je njihova primarna funkcija izdelava takih kopij ali ne, pod pogojem, da ena od funkcij navedenih nosilcev, četudi sekundarna, njihovim imetnikom omogoča, da se uporabljajo v ta namen. Primarnost ali sekundarnost te funkcije in relativni pomen zmogljivosti nosilca za reproduciranje pa lahko vplivata na znesek dolgovanega pravičnega nadomestila. Kadar se škoda, povzročena imetnikom pravic, lahko šteje za minimalno, razpoložljivost navedene funkcije ni podlaga za nastanek obveznosti plačila tega nadomestila.**

2. **Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pristojbino, namenjeno financiranju pravičnega nadomestila za izjeme od pravice reproduciranja, za reproduciranje v zasebne namene za dobavo nosilcev, ki se lahko uporabijo za reproduciranje za zasebno uporabo, kot so pomnilniške kartice za mobilne telefone, ne določa pa te pristojbine za dobavo glavnih sestavnih delov, namenjenih shranjevanju kopij za zasebno rabo, kot so notranji pomnilniki MP3-predvajalnikov, če te različne kategorije nosilcev in sestavnih delov niso primerljive ali če je njihovo različno obravnavanje upravičeno, o čemer presodi predložitveno sodišče.**

3. **Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 je treba razlagati tako, da ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki nalaga plačilo pristojbine, namenjene financiranju pravičnega nadomestila za izjeme od pravice reproduciranja, za reproduciranje v zasebne namene proizvajalcem oziroma uvoznikom, ki prodajajo pomnilniške kartice poslovnim strankam, pri tem pa vedo, da te kartice zadnjenavedeni namenjajo nadaljnji prodaji, ne vedo pa, ali bodo končni kupci teh kartic zasebne ali poslovne stranke, pod pogojem, da:**

   — **je vzpostavitev takega sistema upravičena zaradi praktičnih težav;**

   — **so zavezanci oproščeni plačila navedene pristojbine, če dokažejo, da so pomnilniške kartice za mobilne telefone dobavili tudi nefizičnim osebam za namen, ki očitno nima zveze z razmnoževanjem za zasebno uporabo, pri čemer ta oprostitev ne sme biti omejena le na poslovne stranke, registrirane pri združenju, ki upravlja te pristojbine;**

   — **navedeni sistem določa pravico do vračila pristojbine, ki je učinkovita, in vračila plačane pristojbine ne otežuje preveč, to vračilo pa se lahko poravna le končnemu kupcu take pomnilniške kartice, ki je v ta namen pri navedenem združenju vložil zahtevo.**

4. **Člen 5(2)(b) Direktive 2001/29 v povezavi z njeno uvodno izjavo 35 je treba razlagati tako, da daje državam članicam možnost, da določijo – v primerih, za katere velja izjema od pravice reproduciranja za kopije za zasebno uporabo – oprostitev plačila pravičnega nadomestila za te izjeme, če je škoda imetnika pravic v teh primerih minimalna. Določitev praga za tako škodo je v pristojnosti teh držav članic, s tem da mora biti uporaba tega praga skladna z načelom enakega obravnavanja.**

5. Direktivo 2001/29 je treba razlagati tako, da če se je država članica na podlagi člena 5(2) te direktive odločila, da bo v okviru materialnega področja uporabe te določbe izključila vsakršno pravico imetnikov pravic, da dovolijo reproduciranje svojih del za zasebno uporabo, dovoljenje imetnikov za uporabo datotek, ki vsebujejo dela, ne more vplivati na obveznost pravičnega nadomestila za izjeme od pravice reproduciranja za kopije, izdelane v skladu s členom 5(2)(b) te direktive s takimi datotekami, in ne more biti podlaga za kakršno koli obveznost plačila, ki bi jo imel uporabnik zadevnih datotek do tega imetnika.

6. Izvajanje tehničnih ukrepov iz člena 6 Direktive 2001/29 za medije, uporabljene za razmnoževanje varovanih del, kot so DVD-ji, CD-ji, MP3-predvajalniki ali računalniki, ne more vplivati na pravično nadomestilo za izjeme od pravice reproduciranja za kopije v zasebne namene, izdelane s takimi mediji. Lahko pa to izvajanje vpliva na konkretno višino tega nadomestila.

7. Direktiva 2001/29 nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za izjeme od pravice reproduciranja za kopije v zasebne namene, izdelane z nezakonitimi viri, in sicer za varovana dela, ki so bila na voljo javnosti brez dovoljenja imetnikov pravic.

8. Direktiva 2001/29 ne nasprotuje nacionalni zakonodaji, ki določa pravično nadomestilo za izjeme od pravice reproduciranja za kopije varovanih del, ki jih je fizična oseba izdelala z medijem, ki pripada tretji osebi.

Podpisi